

S. Sayısı : 118 e ek

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası kanunu lâiyhası ve Adliye encümeni mazbatası (1/634)

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 1/634

Karar No. 19

5 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası hakkında Hükümetçe hazırlanan kanun lâiyhası Ziraat, İktisad, Maliye ve Bütçe Encümenleri tarafından tetkik edildikten sonra Encümenimizce de İktisad vekili Celâl Bayar ve Siyasî müsteşar Ali Rıza Türel ve Banka Umum müdürü Kemal Zaim Sunel hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu:

Hükümetçe hazırlanan bu kanun lâiyhası Cümhuriyet Hükümetinin programına koyduğu «Ziraî kredinin ana müessesesi olan Ziraat bankamızı kanunî mürakabe altında bulunduracak surette sahiblendirmek ve faaliyetini daha ziyade ziraî sahada teksif etmek ve Bankanın sermayesini, ziraî hareket ve faaliyetlerinin inkişafını temin edecek kıymete çıkarmak» dan ibaret bulunan bir esası tamamile tahakkuk ettirecek hükümleri ihtiva etmektedir.

Bu lâyiha ile Ziraat bankası muhtar bir Devlet müessesesi haline getirilerek Hükümetin mürakabesi altına konulmakta, Banka sermayesinin tezyidi için Hazinenin yardımını temin edilmekte, ve Bankanın faaliyeti daha ziyade ziraî sahada teksif edilmektedir. Bu esaslar içerisinde hazırlanan lâyiha, memleketin ziraî kalkınmasına yapacağı müsbet ve müsmir yardımlar dolayısıyla Encümenimizce tasvib ve kabul olunmuştur.

Lâyiha metninde Adliye Encümenince yapılan değişikliklere gelince:

Bankanın muamelelerinde tekiib edeceği usullere, dahilî teşkilâtına, ve banka faaliyetinin teknik bakımından tanzimi gibi iç işlerinde teallük eden talimatname, yapılış tarzı itibarile

de nizamname mahiyeti arzemediğinden encümenimiz, Bütçe encümeninin nizamname tabiri yerine Hükümetin (statü) tabirini tercih etmiş ve bu mevzua aid lâiyhadaki bütün nizamname kelimelerini (statü) olarak kabul etmiştir.

Bütçe encümeninin 1 nci maddesinin son fıkrası müstakil bir hüküm ihtiva etmek itibarile ayrı bir madde olarak kabul edilmiştir.

Ziraî kredilerde alacak karşılıklara mütedair İktisad ve Bütçe encümenlerinin 11 nci maddede tadat edilen kıymetler arasında bütün mahsulünde olduğu gibi henüz toplanmamış iken dahi gıftinin bankaya karşılık olarak göstermesi faydalı gözüken mahsüllerinin de bulunmasında fayda mülahaza olunmuş ve bu sebeble maddeye «nevileri ve şekilleri banka statüsünde gösterilecek toplanmış veya toplanmamış mahsüller» diye bir fıkra ilâve edilerek müstakil bir teminat unsuru meydana getirilmiştir.

Ziraî kredilerin tanzim ve tevzii davasının halli, 2834 ve 2835 numaralı kanunlarla kurulmuş ve kurulacak kredi ve satış kooperatiflerinde aranıldığına göre ticaret kanununa göre kurulacak ziraî kooperatiflerin bankanın kontrolü altına konulması uygun görülmediğinden bu nevi kooperatifler Bütçe encümeninin 53 ncü maddesi ahkâmından hariç bırakılmıştır.

Lâiyhada Hükümet teklifinin 29 ncü maddesine göre teşekkül edecek olan nâzım heyet rolü ziraî kredilere munhasır olmadığından cümlenin başında bulunan ziraî kelimesinin kaldırılması ve bu heyete «Krediler yüksek nâ-

zım heyeti» denilmesi muvafık görülmüştür.

Mürakiplerin ve İdare Meclisi Azalarının evsafına aid ahkâm, Encümenimizce banka bünyesinin ve bankacılık meslekinin irae ettiği hususiyetler göz önünde tutularak metnimizde yazılı esaslara göre tanzim edilmiştir.

İdare Meclisi Azalarının bankanın iştirak ettiği veya murakabesi altında bulundurduğu müesseselerde vazife alamıyacakları ve Hükümetin göstereceği lüzum üzerine bu müesseselerde vazife aldıkları halde dahi masraflarından başka hiç bir ücret alamıyacakları hakkında Bütçe Encümenince vaz edilen ahkâmın isabetine Encümenimiz kani de olmakla beraber bu husus hakkında mümasil müesseselere de şamil ve sari bir kanun lâyihasının Hükümetçe hazırlanması derpiş edilmekte olduğu İktisad Vekili Celâl Bayar tarafından Encümenimize ifade edilmiş olmasına ve velev muvakkat bir zaman için olsa dahi Ziraat Bankasında vazife almış olanların, mümasil millî bankalardaki vazifelilerden ayrı bir tahdidata tâbi olmaları doğru görülemeyeceğine binaen Encümenimiz buna aid fıkraların lâyihadan tayyını muvafık görmüştür.

Ziraî kredilerde rehin tesisine ve rehnin paraya çevrilmesine müteferri IX uncu fasıl hükümlerinde; ziraî krediden en büyük yardımı görecek olan çiftçilerin içtimaî ve iktisadî durumlarının hususiyetlerine ve ziraî kredilerde mevcud olan risklere ve nihayet ziraî kredinin devletçilikde haiz olduğu mevki ve ehemmiyete binaen gerek rehin tesisinde gerek alacakların paraya çevrilmesi yollarında bankaya ve çiftçiye kolaylık, banka menabine emniyet ve seyyaliyet temin edecek ve çiftçiyi masraf ve külfetten koruyacak tedbirlerin lüzumuna Encümenimizce zaruret görülmüş olduğundan bunlara aid ahkâm esas itibariyle kabul edilmiştir. Aneak paraya çevirmede İera kanunu hükümlerinin mahfuz tutulması zaruretine kail olan encümenimiz kanunda derpiş olunan tecil sebepleri olmaksızın vadelelerinde ödenmeyen ziraî alacakların tahsili emval kanunu yoluyla tahsili teklifini, Tarım kredi kooperatifleri hakkında muvakkat bir devre için bu esasta bir muafiyet bahşedilmiş olmasına binaen bu teşekkülleri besleyen bankanın aynı hükümden mahrum bırakılmaması maksadile muvakkat bir tedbir olarak tasvib eylemiş ve buna aid maddeyi, hapisle tazyik hükmünü tazammun etmemek ve aneak beş sene müddetle mu-

teber olmak üzere muvakkat maddeler arasına almış ve yine tecil sebepleri lâhik olmaksızın ödenmeyen borçlardan aslının faizinden başka % 2 takib ve tahsil masrafı alınmasına dair olan maddeyi de muvakkat bir tedbir olarak bu son maddeler arasına koymuştur. Encümenince tahsil aidatı ve masrafı olarak alınan bu yüzde ikinin haricinde otomobil, araba kirası gibi bankanın yaptığı diğer masrafların çiftçiden istenilmeyeceği hususu üzerinde durulmuş ve maddenin metnine nazaran da başka masrafların çiftçiden istenilmeyeceği Hükümetçe tasrih edilmiştir.

Bankanın alacaklarına karşı küçük ve büyük çiftçilerin «Bütün mahsullerile hayvanları» üzerinde kanunî rehin hakkını ihtiva eden hüküm encümenimizce tadil edilerek bankanın aneak «Çiftçilerin deyin senesinde teminat olarak gösterecekleri mahsullerile hayvanları» üzerinde kanunî rehin hakkı olduğu kabul edilmiştir.

Bankanın memurları hakkında tatbik edilmekte olan menurin muhakematı usulü, 1340 tarihli Bütçe kanununun 17 nci maddesine müstenid bulunmakta ve mezkûr Bütçe kanunu bu kanunla ilga edilmiş olacağına göre bu hususu tasrih eden Maliye encümenininin 57 nci maddesi zaid görülmekle tay edilmiştir.

Lâyihamın memurların tekaüdlüklerine aid hükümleri, bu banka memurlarına mümasil millî müesseseler memurlarına temin olunan derecede hak ve menfaatler behşedecek ve ilerde diğer bankaların memurlarına da teşmil olunabilecek bir vaziyet tesisi maksadına göre tetkik edilerek (30) sene filî hizmeti olanlara tekaüd maası tahsis olunabilmek, diğer hal ve vaziyetler hakkında 2904 numaralı kanun hükümlerile memurlara tanınan hak ve menfaatler dairesinde kalmak ve heyeti umumiyesi itibarile mezkûr kanun hükümlerine kıyasen banka bünyesinin hususiyetlerine intibak etmek üzere bir tekaüdlük rejimi tesisi uygun görülmüştür.

Müstakil bir şahsiyeti hükmiye olmamakla beraber Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının idare ve murakabesine tâbi İstanbul Emniyet sandığı memurlarının da tekaüdlük hususunda bu rejime tâbi olmaları muvafık görülmüştür.

Banka memurlarına verilecek ikramiyeye gelince:

Mevkilerinin iktisadî icabları dolayısıyla zarar mahkûm şubelerde zararın asgarî haddine indi-

rilmesini ve zirai kredi sahasındaki plâsmanları tez-yide imkân verecek ve aynı zamanda zirai krediye nazaran daha nemalî olacak ticarî muamelelerin muvaffakiyetle ifasını temin için memurların teşebbüs kudretlerini ve başarıma kabiliyetlerini teşvike zaruret olup bunun memurlara banka kârından bir ikramiye itası suretile temini muvafık olacağı esasına varılmış, ancak banka kârından ziyade zirai krediyi derlemek ve ucuzlatmak gibi bir âmme hizmeti gayesi güdüp devamlı surette ve her hangi bir yüzde mevzuabahas ikramiyeyi tefrik ve tahsise yetecek derecede büyük kârlar temin eylemesi matlup ve memûl olmadığına göre bu ikramiyenin safî kârın her hangi bir yüzdesile ifadesinden ihtiraz edilmiş ve bankanın safî kârından evvel beevvel vazife kusurları görülmiyenlere senede bir maaşa kadar ve fevkalâde ve müsbet mesaileri sebkeceklere de iki maaşa kadar ikramiye verilmesi ve bunun banka kanununa şimdiden konması takarrür ederek Maliye encümenininin 62 nci maddesi o yolda tadil edilmiştir.

Umumî heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi Na.	M. M.	Kâtib
Ankara		Erzurum
Mümtaz Ökmen		Fuad Sirmen
Erzincan	Bursa	Urfa
A. Fırat	Atıf Akgüç	Fuad Gökbudak
Kocaeli	Antalya	Kayseri
Ragıp Akça	Numan Aksoy	Raşid Özsoy
Bursa	Gazi Anteb	Balıkesir
S. F. Talay	Ö. A. Aksoy	O. Niyazi Burcu
Balıkesir		
Ö. Evren		

Aza

1 — Statü, şirketlere has hukukî bir tabir olup şirket azasının bir birlerine ve üçüncü şahıslara karşı hukuk ve vecibelerini gösterir. Ziraat bankası şirketlikten çıkıp bir Devlet müessesesi haline geldiği için şirkete has «statü» tabiri yerine «Nizamname» konması taraftarıyım.

2 — Banka memurlarından 1 - VI - 1930 tarihinden beri Bankaya intisab eden Devlet memurları hakkında 3028 numaralı kanunun tatbikını ihtiva eden fıkranın tayıy edilmesine muhalifim.

Manisa
Refik İnce

Aza

1 — Emniyet sandığı ile Ziraat bankası arasındaki rabıtayı gösteren 25 nci maddenin son fıkrasında «Sandık için şimdiye kadar yapılmış mezun bulunduğu muamelâtı da ihtiva etmek üzere bir nizamname neşrolunur» denmiştir. Bu ibare, sandığın böyle bir nizamname ile şimdiye kadar yapmamakta olduğu muamelelere de mezun kılınabileceği manasını ifadeye müsaidir. Emniyet sandığının her hangi bir ticaret bankası gibi her türlü muamelelere sevkine açık kapı bırakılması onun cümlece malûm olan hususî şahsiyet ve hüviyetini ve bu hususiyetin yetmiş senedir büyük küçük bütün millete telkin ve temin ettiği çok derin itimad mefhumunu, daha doğrusu bu itimadı yaratan onun muamelâtındaki hususiyet ve emniyeti ihlâlâle münceer olabilir. Halbuki zahirde Ziraat bankasının himayesine muhtaç fakat yirmi otuz milyon mevduat ile Bankanın da en kuvvetli bir mesnedini teşkil eden bu emniyet müessesesi bütün hayatıyetini, filen emsalinde görüldüğü üzere kriz zamanlarında bankalardan tehalükle çekilen mevduatı bile veznesine getiren bu itimad ve emniyeti umumiyeye medyundur. Bunu sarsabilecek her hangi bir imkân yolunu açık bırakmak emniyet sandığı gibi onun kadar ona muhtaç olan Ziraat bankası için dahi üzerinde çok dikkat ve ehemmiyetle durulacak bir meseledir.

Bu fıkra emniyet sandığı muamelelerinin bu günküden ziyade tevsiî maksud olmadığı Encümende bulunan Banka ve emniyet sandığı direktörleriyle hukuk müşavirleri ve İktisad vekâleti Siyasî müsteşarı taraflarından beyan edilmiş ise de fıkraya, maksudun bu olmadığını sarahaten gösterecek bir kaç kelime ilâvesi hakkındaki teklifin vaki beyanata karşı ekseriyetce lüzumsuz telâkki olunması beni tatmin etmemiştir. Çünkü :

Emniyet sandığının esas teşekkülüne ve müstakillen kendi menafii hesabına tevsi etmediği ve edemeyeceği bir takım muamelâta artık tamamen tâbi kaldığı Ziraat bankasının menafii hesabına bir gün sevk edilivermeyeceğini kim temin edebilir. Bunun önüne geçmek bir vecibedir. Memleketin yetmiş senelik umumî bir itimada haiz yegâne bir emniyet müessesesinin hatta en gayrivarid ihtimalâta karşı dahi muhafazası lâzımdır.

2 — Elli beşinci maddede Encümenince yapılan bir tadil ile tasfiye sözü kaldırılmıştır. Bu kelimenin kalmasına lüzum vardır. Bu maddede yeni teşkil olunacak hususî tekaüd sandığına sermaye olarak devrolacağı beyan edilen paralar ki, söylendiğine göre bir milyona yakın bir kısım doğrudan bankaca memurların her biri hesabına verilip toplanan senelik ikramiye maaşlarından, beş yüz bin lirası da bu veçhile toplanmış sermayenin kârından olmak üzere bir buçuk milyon lira imiş. Bunun

maaş kısmı doğrudan memurların şahsî hakları olduğuna göre bir tasfiye yapılmasını, ve bu tasfiyede her hangi bir sebeble parasmın yeni sandığa devrini ve buradan tekaüd olmağı arzu etmeyenlerin de, şahıslarına aid maaşlarını alarak alâkalarını kesmeleri ve bu tabii tasfiye neticesinde yeni teşekkülün dahi daha hukukî bir şekil alması riayeti zaruri hukuk kaideleri icablarındandır.

Antalya
T. N. Arıcan

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankası
kanun lâyhası*

Fasıl : I

Umumî Hükümler

MADDE 1 — Türk çiftçilerinin ziraî istih-sallerine, ziraî mahsullerin sürüm ve satışına, ziraatin, ziraî sanayiın ve bunlarla ilgili her türlü teşebbüslerin millî ekonomi prensiplerine göre yürütmesine ve ilerlemesine lüzumlu ve elverişli kredileri tanzim, tedvir ve tevzi etmek ve bu gayelerin elde edilmesini güden teşekkülleri korumak ve bu hususlar için kurulmuş ve kurulacak teşekkül ve yapılmış ve yapılacak teşebbüslere lüzum halinde iştirak etmek ana gayesile ve faaliyetini ziraî sahada teksif etmekle beraber bu kanuna ve bu kanuna müsteniden yapılacak statüye uygun diğer her nevi banka muamelelerini de yapabilmek üzere Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası adıyla bir banka tesis olunmuşdur.

Bankanın merkezi Ankara olup Türkiyenin içinde ve dışında gereği kadar şube ve ajans açabilir.

Banka, bu kanunun ve hususî hukukun hükümlerine tâbi her türlü taahhüd ve tasarrufa ehil hükmî şahsiyeti haiz ve bu kanun hükümleri dairesinde salâhiyetli uzuvlarının idare ve mürakabesine tâbi muhtar bir Devlet müessesesidir.

MADDE 2 — Banka, bütün muamelelerinde muhasebeî umumiye, arttırma, eksiltme ve ihale kanunları hükümlerine ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

MADDE 3 — Bütçe encümeninin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 4 — Ziraat encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

Fasıl : II

Sermaye, ihtiyatlar ve karşılıklar

MADDE 5 — Bütçe encümeninin 4 ncü maddesi aynent.

MADDE 6 — Bütçe encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 7 — İktisad encümeninin 6 ncı maddesi aynen.

Fasıl : III

Ziraî krediler

MADDE 8 — İktisad encümeninin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 9 — Bütçe encümeninin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 10 — 8 nci maddenin (b) ve (c) fıkralarındaki maksatları karşılayan kredi-

lerden :

1 — Gerek henüz işlenmemiş toprakları kabili istifade bir hale getirmek ve gerek işlenen toprakların verimini arttırmak için her türlü faydalı toprak ıslahatı yapmak,

2 — Sulama, kurutma ve su ıslahatını önlemek için lâzım gelen her türlü tesisatı vücade getirmek,

3 — İşletme hududu içinde ziraî işletme ile doğrudan doğruya alâkası olan her türlü bina inşa etmek,

4 - Kullanma ve dayanma müddetleri 9 ncu maddenin 2 nci fıkrasında yazılı hadlerden fazla olan ve ziraî işletme ile doğrudan doğruya alâkası bulunan her nevi makine ve malzeme satın almak,

5 - Tabii ve sunî çayıruları ıslah, tesis ve tevsi etmek,

6 - Meyve fidanlıkları ve bahçeleri tesis ve bunları tevsi ve ıslah etmek ve bu gibi faydalı ve verimli ziraatler kurmak,

7 - Bizzat işletmek gayesile her hangi bir ziraat işletmesini edinmek,

8 - Gerek işletmenin arazisini genişletmek ve gerek dağınmık arazi parçalarını birleştirmek, Üzere verilecek kredilerin vadeleri, tesbit edilecek esaslar dahilinde 20 seneye kadardır.

Bu gibi krediler tahsil edilmiş sermayenin müsaadesi nisbetinde bu hususa ayrılacak miktarlarla tedvir olunur.

MADDE 11 — Banka, ziraî kredilerde borçluların durumlarına ve güdülen maksadlara göre şu karşılıklardan birini alır :

1 - 2836 numaralı kanunla teşkil edilen Tarım kredi kooperatiflerinin mesuliyeti,

2 - Bu teşekküllerin cüzdanlarındaki ortak senedleri,

3 - Çiftçilerin müteselsil kefaleti,

4 - Arazi ipotegi,

5 - Kanunî ve idarî hükümlerin müsaadesi dahilinde iş, çift ve irad hayvanlarıyla her nevi ziraî alât, malzeme ve makinenin rehni,

6 - Menkul kıymetler ve zikredilen bütün bu karşılıkları tamamlayıcı mahiyette olmak üzere her nevi maddî teminat,

7 - Devletin veya mahallî idarelerin kefaleti,

8 - Nevileri ve teminat şekilleri statüde gös-

terilecek olan toplanmış ve toplanmamış ziraî mahsuller,

MADDE 12 — Tarım Kredi Kooperatifi olan yerlerde, ziraî krediler kooperatif ortaklarına bu kooperatifler vasıtasıyla tevzi edilir. Ancak bu teşekküllere ortak olanlara 8 nci maddenin (b) ve (c) fıkralarındaki ihtiyaçları için ve ortak olmıyanlara da 8 inci maddedeki bütün ihtiyaçlar için verilecek kredilerde maddî karşılık aranır. Şu kadar ki, kooperatif ortaklarının kooperatifin faaliyet mevzuu içindeki ihtiyacı temin edilmedikçe diğer kredi muameleleri yapılmaz.

Banka, kooperatif olmıyan mahallerdeki ziraî kredileri 11 inci maddede gösterilen karşılıklarla temin eder.

MADDE 13 — Bütçe Encümeninin 12 inci maddesi aynen.

MADDE 14 — Ziraat Encümeninin 14 üncü maddesi aynen.

MADDE 15 — Hükümetin 15 inci maddesi aynen.

MADDE 16 — İktisad Encümeninin 15 inci maddesi aynen.

Fasıl: IV

Ziraî kredi ile ilgili diğer muameleler

MADDE 17 — Banka, iptidaî maddeleri memleket dahilinde yetişen ziraî sanayii statüsündeki esaslar ve şartlar dahilinde tesis ve bu sanayie iştirak edebileceği gibi bunları her surette kredileyebilir ve devredebilir.

Bankanın, alâkalanacağı ziraî sanayi, banka statüsünde tesbit olunur.

MADDE 18 — Hükümetin 18 inci maddesi aynen.

MADDE 19 — Hükümetin 19 uncu maddesi aynen.

— Hükümetin 20 inci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 20 — Banka, 15, 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerde zikredilen muameleleri İktisad Vekâletinin tasvibiyle yapabilir.

İktisad Encümeninin 21 inci maddesi kaldırılmıştır.

Fasıl : V

Diğer banka muameleleri

MADDE 21 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası bu kanun ile yapmaya mecbur olduğu esas muamele ve vazifelerden başka :

1 - Faizli, faizsiz, vadeli, ihbarlı ve vadesiz tevdiat hesapları açmak,

2 - Havale, mahsup ve münakale emirleri, çek alım ve satımı ve sair suretlerle dahil ve hariç için para nakline, tahsiline, tediyesine ve mahsubuna aid her nevi banka muamelelerini yapmak,

3 - Kendi veya müşteri hesabına döviz, altın ve gümüş almak ve satmak (hususî kanunların hükümleri mahfuzdur),

4 - Devlet, Devlet müesseseleri ve hükmî, hakiki şahıslar nam ve hesabına esham ve tahvilât alım ve satımı, bu gibi kıymetlerin kayıd ve ihracı, muhafazası, kuponlarının tahsil ve tediyesi muamelelerini yapmak ve statüde derpiş edilecek hükümler dairesinde bu nevi kıymetlerden borsada kote olanlar mukabilinde borsa kurlarının % 75 ine kadar ve Devlet tahvilleri mukabilinde statü hükümleri dahilinde avanslar açmak,

5 - Vesikalı, vesikasız sened tahsili hizmetleri yapmak,

6 - Şube ve ajanslarının kasa durumlarını tanzime yaramak hakiki ve hükmî şahısların bu şube ve ajansların buldukları mahaller üzerine çekecekleri çek ve azamî bir ay vadeli poliçelerini iştirâ etmek,

7 - Ziraî sanayi teşebbüslerle millî mahsul ve maddelerin iç ve dış ticaretini yapan hakiki ve hükmî şahısların dahilinde ve harice yapacakları satışa müteallik en çok üç ay vadeli bono ve poliçelerini iştirâ etmek ve bunlara şahsi taahhüdlere müsteniden borçlu hesaplar açmak veya mal mukabilinde carî değerinin % 9 una kadar avanslar vermek,

8 - 7 nci benddeki teşebbüslerle istihsalin ve ziraatin yürütmesi ve ilerilemesi ile ilgili diğer teşebbüslere şahsî ve maddî teminat mukabilinde her nevi akreditifler açmak,

9 - Aynî ve şahsî teminat mukabilinde kefalet ve teminat mektupları vermek,

10 - Bankalarla sermaye hadleri statüde tayin edilecek müesseselere tek imza ile her nevi kredi muamelesi yapmak,

11 - Muteber iki imzalı ve vadeleri üç ayı geçmeyen ticarî senedlerle vadelerine en fazla iki sene kalmış ve diğer bir imza taşıyacak Devlet bonolarını iskonto etmek , vadeleri altı ayı geçmeyecek ticarî senedlerle vadeleri üç seneyi geçmeyecek Hazine bonoları mukabilinde statüde derpiş olunacak nisbetler dairesinde avanslar açmak,

12 - Statüde derpiş edilecek hükümler dairesinde Devlete borçlu hesabı cariler açmak ve kefalet etmek,

13 - Devletin muhtelif taahhüdlere için vereceği bonolara hususî kanun hükümleri dairesinde akseptasyonunu koymak, gibi banka muamelelerini de yapabilir.

7, 8, 11 ve 12 nci bendlerde yazılı muamelelerden her birinde takib ve tatbik olunacak prensibler İktisad vekâletince tayin edilir.

MADDE 22 — Banka mali kaynaklarını arttırmak için aşağıda yazılı muameleleri yapar :

1 - Ziraî ve ticarî portföyünü Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına reeskont ettirmek,

2 - Kıymetli kâğıtlar portföyü mukabilinde Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasından avanslar almak,

3 - Diğer bankalardan muhtelif şekillerde krediler temin etmek,

4 - Ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine kadar İktisad vekâletinin ve daha fazlası için İcra Vekilleri Heyetinin kararile imtiyazlı, ipotekli veya basit tahviller çıkarmak,

5 - Dış piyasalarda İktisad vekâletinin tasvibile mutad kredi yollarına gitmek veya İcra Vekilleri Heyetinin kararile ledelicab (4) ncü benddeki tahvillerin ihracını ve sürümünü temin etmek.

MADDE 23 — İktisad encümeninin 24 ncü maddesi aynen.

Fasıl : VI

Bankanın idare ve murakabesi altında bulunan teşekküller

MADDE 24 — 2834 ve 2835 numaralı kanunların hükümlerine göre kurulmuş ve kurulacak tarım kredi ve satış kooperatifleriyle birlikler Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının kontrol ve murakabesi altındadırlar.

Banka, muntazaman yaptıracığı murakabe

neticelerini İktisad vekâletine bildirir. Bu murakabe İktisad vekâletinin umumî mevzuatı dahilinde kendi teşkilâtile yaptıracağı murakabeye mâni değildir.

MADDE 25 — Bütçe encümeninin 24 ncü maddesi aynen.

Fasıl : VII

Bankanın idarî bünyesi ve teşkilâtı

MADDE 26 — Bankanın birinci maddede bahsi geçen salâhiyetli uzuvları şunlardır:

- 1 - Umumî heyet,
- 2 - Krediler yüksek nazım heyeti,
- 3 - Murakıbler,
- 4 - İdare meclisi,
- 5 - İdare komitesi,
- 6 - Umum müdürlük,

MADDE 27 — Bütçe Encümeninin 26 ncü maddesi aynen.

Krediler Yüksek Nazım Heyeti

MADDE 28 — Bankanın umumî faaliyet ve plâsman programının ana hatlarının tesbiti, kredilerin istihsal mevzuları bakımından millî ekonomi icablarına ve bu kanunun 4 ncü maddesi hükmüne uygun olarak çiftçi zümrelerinin ihtiyaçlarına göre tevzii, nisbet, şekil ve tarzlarının tayini ve bu mevzular üzerinde İktisad ve Ziraat vekâletleriyle Banka İdare Meclisi tarafından vaki olacak talep ve müracaatların tetkiki ve umumiyetle ziraî kredilerin memleketin yüksek icablarına göre rasyonel bir şekilde tanzimi için İktisad vekilinin reisliği altında bir «Krediler Yüksek Nazım Heyeti» teşkil olunmuştur.

İktisad, Ziraat ve Maliye vekâletlerini temsil edecek birer aza ile Banka İdare Meclisi reisi ve azaları, Umum müdür ve muavinleri bu Heyete aza olarak iştirak ederler.

Heyet İktisad vekilinin doğrudan doğruya isteği veya Ziraat vekilinin talebi veyahud da Bankanın yazılı müracaati üzerine İktisad vekilinin davetile toplanır.

Müstacel haller müstesna olmak üzere içtimum gün ve ruznamesi azaya içtimadan en az beş gün evvel bildirilir.

Murakıbler

MADDE 29 — Banka, ikisi umumî Heyetçe ve biri Başvekâletçe seçilen üç daimî murakıbler tarafından murakabe olunur. Murakıblerin müddeti üç senedir. Tekrar seçilmeleri caizdir. İcra Vekilleri Heyetince tayin edilecek maktu aylık bir ücret alırlar.

Murakıbler, bu kanunun tahmil ettiği vazifeleri muvaffakiyetle başarmağa muktazi İktisadî ve hukukî malûmatı haiz ve Banka ve muhasebe tekniğinde tecrübe ve ihtisas sahibi zevat arasından seçilir.

Murakıbler, Banka muamelelerinin Banka kanunu ve statüsü hükümlerine uygunluğunu murakabe ederler, icraî salâhiyetleri yoktur.

Murakıbler, senede bir Banka vaziyetinin tahlili ve mesailerinin neticeleri hakkında üç nüsha müsterek bir rapor tanzim ederek bir nüshasını Başvekâlete, bir nüshasını da Umumî Heyete sunulmak üzere İktisad vekâletine verirler. Bundan başka Banka muamelelerinde kanun ve statü hükümlerine uygunsuz gördüklerini İdare Meclisine ve Umum müdürlüğe birer muhtıra ile bildirirler. Bunlardan nazarı dikkate alınmamış hususları yıllık raporlarında kayıd ve işaret ettikleri gibi mühim ve müstacel mahiyette buldukları hususları da Başvekâletle Umumî Heyete bildirmek üzere İktisad vekâletine arz ederler.

Murakıbler, vazifelerini bu kanunda ve Banka statüsündeki hükümler dahilinde yaparlar.

İdare Meclisi

MADDE 30 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası bir reis ve beş aza ve umum müdürden müteşekkil yedi kişilik bir İdare Meclisi ile idare olunur. Reis, İktisad vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Cumhurbaşkanı Reisliğinin tasdikile tayin olunur.

Bir aza İktisad, bir aza Ziraat ve bir aza da Maliye Vekâletinin teklifleri üzerine İcra Vekilleri Heyetince intihab olunur. Dördüncü aza bankanın Umumî heyetince ve beşinci aza da İktisad Vekilinin göstereceği üç namzed arasından Tarım kredi kooperatifleri tarafından intihab olunur. Bu son azanın seçimine faaliyette bulunan bütün Tarım Kredi kooperatifleri iştirak eder ve bunların İdare heyetlerince mahalle-

rinde yapılacak ve İktisad Vekâletine bildirilecek seçimler bu Vekâlette tasnif edilerek en fazla rey kazanan aza gösterilir.

İdare Meclisi azalarının müddetleri üç sene- dir. Müddetleri bitenlerin yeniden seçilmeleri caizdir. Reis ve azalar İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılacak maktu aylık bir ücret alırlar.

İdare Meclisi azaları bu kanunun tahmil ettiği vazifeleri muvaffakiyetle başarmak için muk- tazi iktisadî, malî ve hukukî bilgi, tecrübe ve ih- tisas sahibi zevat arasından seçilir.

Umum müdür muavinleri İdare meclisine iş- tirak edebilir, fakat rey veremezler.

Yazı, zabıt ve dosya işlerini tedvir etmek ü- zere İdare meclisi emrinde bir büro bulunur.

MADDE 31 — İdare meclisi, banka faaliye- tinin istikamet ve esaslarını tayin, kaynakları- le plâsmanlarının sevk ve idaresini tanzim ve Umum müdürlükçe teklif edilecek yıllık bütçe ve kadroları tetkik ve tasdik eder ve bundan başka :

1 - Şube ve ajanslar açılması ve kapanması ve seyyar ajanlıklar ihdası,

2 - Diğer bankalarla olan münasebetlerin e- sasları,

3 - Her nevi mevduatta, kredilerde ve sair banka muamelelerinde tatbik olunacak faiz, ko- müsyon ve acyo nisbet ve mikdarları,

4 - Malî kaynakları genişletecek tedbirler ve bu meyanda diğer bankalardan temin olunacak kredilerin mikdarı ve şartları,

5 - 22 inci maddenin (c) bendinde yazılı im- tiyazlı, ipotekli veya basit tahviller ihracı,

6 - Umumî faaliyet ve plâsman programıyla tevdiatın kullanış tarz ve esasları her muamele nevi için takarrür edecek plâsmanların şube ve ajanslar arasında tevzii,

7 - 200.000 lirayı geçen kredi talepleri,

8 - Ziraî kredi ile ilgili ve yukarıda 15, 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerde yazılı muamele- ler,

9 - Bankanın faaliyet mevzuu ile alâkalı te- şekküllere iştirak ve hayır müesseselerine yar- dım,

10 - Statüde tayin edilecek şartlara uy- gun bulunmak ve spekülasyon mahiyetinde ol- mamak şartıyla banka nam ve hesabına menkul kıymetler alım, satımı,

11 - Gayri kabili tahsil alacakların silinmesi,

faiz bonfikasyonları, davâlardan feragat, sulh ve ibra, statüde tayin edilecek hadler fevkinde- ki kıymetlerde gayri menkullerin alım ve satı- mı,

12 - Bu kanun hükümlerine göre memurlar- ın tayin, nakil, terfi ve taltifleri, cezalandırıl- maları ve hizmetten afları,

13 - İdarî ve teknik talimatnameler,

14 - Bankanın yıllık bütçesi, bilânçosu ve fa- aliyet raporu,

15 - Merkez ve taşra müdür ve memurlarına banka namına imza koymaya ve bankayı tem- sile salâhiyet itası,

Gibi işler hakkında umum müdürlükten va- ki olacak teklifleri tetkik ve müzakere ve ge- reken kararları ittihaz eder.

İdare komitesi

MADDE 32 — Bütçe encümeninin 31 nci maddesi aynen.

Umum müdürlük

MADDE 33 — Bankayı umum müdür temsil eder ve işbu kanun ile banka statüsü hüküm- lerine göre bankanın faaliyet ve idaresini temin eyler. İdare meclisinin emrindeki memurlar ha- riğ olmak üzere bankanın bütün memurları ta- limat ve emirleri umum müdürden alırlar. Umum müdürün iki muavini bulunur. Umum müdür ve muavinleri İktisad vekilinin teklifi, İcra Vekil- leri Heyetinin kararile tayin ve memuriyetleri Cümhur Reisi tarafından tasdik olunur.

Umum müdür ve muavinleri İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılacak maktu aylık bir üc- ret alırlar.

MADDE 34 — Bankanın müdür ve müdür derecesindeki memurlarile müfettişleri umum müdürün teklifi ve idare meclisinin tasvibile tayin olunur. Bunların taltif, terfi ve tahvilleri- le vazifelerinden afları de aynı hükme tâbidir Yukarıda yazılı olanlar haricinde kalan memurlar hakkında umum müdür resen tayin, nakil, taltif, terfi, tecziye ve vazifeden af kararı verip bunları tatbik edebilir ve kararları her ay bir liste ile idare meclisine bildirir.

Bankanın yıllık bütçesi umum müdürlükçe her yıl eylül sonuna kadar tanzim ve idare mec- lisine tevdi olunur.

Müdürler encümeni

MADDE 35 — Umum müdürlükde umum müdür muavinleri, muhasebe müdür ve teftiş heyeti reisile statüde vazifeleri tesbit edilecek diğer merkez müdürlerinden müteşekkil bir müdürler encümeni bulunur. Bu encümen statüde tayin edilecek vazifelerden başka teftiş raporlarıyla muamele, muhasebe ve idare raporlarının memurlara taallük eden kısımlarını da tetkik ederek tayin, taltif, terfi, tahvil ve tecziyeleri ve vazifeden afleri umum müdürlüğe aid bulunan memurlar hakkında mütaleasını beyan eder.

Müdürler encümeninin kararları, Umum müdürün tasvibile tatbik olunur.

Fasıl : VIII

Bilânço tasdiki, kâr ve zararın tevzii

MADDE 36 — Bütçe encümeninin 35 nci maddesi aynen.

MADDE 37 — Bütçe encümeninin 36 nci maddesi aynen.

Fasıl : IX

Hukukî hükümler

MADDE 38 — Ziraî kredi muamelelerinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına teminat gösterilen gayri menkullerin ipotek muameleleri, banka memurlarının tahriri talebi üzerine ve ibraz olunacak deyin ve tapu senedlerine müsteniden tahrir alınmıyarak Tapu dairelerince derhal ifa ve tescil olunur ve bu ipoteklerin kaldırılması da aynı suretle yapılır.

MADDE 39 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına ziraî bir deyin mukabilinde teminat gösterilmiş olan gayri menkuller, içindeki bütün gayri menkul mallar ve sair tesisat ve ağaçlar ile ziraî işletmenin mütemmim cüzülerini ve teferruatını teşkil eden alât, edevat, makine ve kâffe tesisat o gayrimenkul ile birlikte bankaya merhundur.

Ancak, vadesi gelmedikçe borçlu, bankanın müsaadesini almak şartile bu işletme teferruatı üzerinde serbestçe tasarruf edebilir. Banka bu müsaade talebine üç iş günü zarfında cevap vermeğe mecburdur.

MADDE 40 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının ipotekli ziraî alacağı vadesi hulûlünde ödenmezse borçluya ve kefiline ve yahud bunların kanunî ikametgâhlarına bankaca bir ihbarname tebliğ edilerek borcun ödenmesine davet olunur.

Ihbarnamenin tebliğinden itibaren otuz gün içinde borç ödenmediği takdirde ipotekli gayrimenkul ayrıca kıymet takdiri ve vaziyet merasimine tâbi olmaksızın banka tarafından bir buçuk ay müddetle açık arttırma suretile satılığa çıkarılır. Alıcı çıkmadığı veya vurulan pey borcu tamamen kapamadığı takdirde açık arttırma müddeti bankaca daha on beş gün uzatılabilir. Müddet bitince bankaca talibine muvakkat ihalesi yapılır veya indelicab tefevvüz edilir ve medyuna bir ihbarname tebliğ olunarak on beş gün içinde borcunu ödemezse katî ihale yapılmak üzere keyfiyetin icraya tevdi edileceği bildirilir.

Bu müddet de geçtikten sonra katî ihalenin icrasına karar vermek üzere, evrak, mahallî icra dairesine verilir.

İcra hâkimi, üç gün içinde karar vermeğe mecburdur. Katî ihale kararının südurundan sonra borçluya bir gûna ihbar ve tebliğe lüzum olmaksızın ipotekli gayrimenkulün talibi namma kayid ve tescili için icra tarafından Tapu dairesine müzekkere yazılır. Banka, alacağını faiz ve masraf ile satış bedelinden istifa eder.

MADDE 41 — İktisad Encümeninin 42 inci maddesi aynen.

MADDE 42 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının 39 uncu madde haricinde kalan ziraî alacaklarına karşı küçük ve büyük çiftçilerin deyin senedinde teminat olarak gösterecekleri mahsulleriyle hayvanları ve ziraî istihsal vasıtaları üzerinde bankanın umumî rehin hakkı vardır. Üçüncü şahıslar tarafından ancak rehin bedeli fazlası haczedilebilir.

MADDE 43 — İktisad Encümeninin 44 üncü maddesi aynen.

MADDE 44 — Ziraat Encümeninin 46 nci maddesi aynen.

MADDE 45 — Hükümetin 49 uncu maddesi aynen.

MADDE 46 — İstanbul Emniyet sandığı,

gayri menkullerle menkul mal ve kıymetler terhini mukabilinde yaptığı ikrazattan mütevellid alacaklarını takib ve paraya çevirme hususlarında borçlunun gayri merhununa müracaat hali umumî hükümlere tâbi olmak kaydıyla Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına işbu kanunun 40, 43 ve 45 inci maddeleriyle bahşedilen istisnaî hükümlerden istifade eder.

MADDE 47 — Maliye Encümeninin 50 inci maddesi aynen.

MADDE 48 — Maliye Encümeninin 51 inci maddesi aynen.

MADDE 49 — İktisad Encümeninin 51 inci maddesi aynen.

Fasıl : X

Muafiyetler ve müsaadeler

MADDE 50 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının çiftçiye ve Tarım kredi ve satış kooperatifleriyle birliklerine yapacağı her nevi krediler muamele vergisinden muafıtır. Bu kredi muamelelerine aid alacak senedleriyle bu kredilere mütefferri bilümum senedat, evrak, ve saik ve kuyud, defatir ve hulâsai hesabiyeler ve gayri menkul ipotek ve menkul rehin muameleleri, damga, tapu ve noter harçları, muamele vergi ve sair her nevi tekâlif ve rüsumdan muaf olduğu gibi yine bu kredilerden mütevellid borçlar hakkında icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapılacak takip ve tahsile mütefferri her nevi talep, tebliğ ve kararlar da her türlü resim ve harçtan muafıtır.

İşbu maddede zikredilen ziraî borçların 40 ncı madde mucibince takibi neticesinde bankaca tefevvüz olunan gayrimenkullerin banka namına tescili her türlü ferağ ve intikal harç ve resimden muaf olduğu gibi bu kabil gayrimenkullerin 40 ncı madde hükümleri dahilinde sahiblerine veya varislerine iadeleri de keza ferağ ve intikal harç ve resimlerinden muafıtır.

Köylerde, zürraa bankaca yapılacak ziraî kredilere aid evrak, senedat, kuyud, defatir ve hulâsai hesabiyelerin köy ihtiyar meclislerince tasdiki, noter tasdiki hükmünde olup bunlar hakkında da 1 ncı fıkradaki muafiyet hükümleri tatbik olunur.

MADDE 51 — Hükümetin 54 ncü maddesi aynen.

MADDE 52 — Hükümetin 55 nci maddesi aynen.

MADDE 53 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının Türkiye dahilinde eşhas ve müessesatı resmiye ve hususiye ve şube ve ajansları ile olan bilümum para nakliyatından, kıymetli kıymetsiz mektub, kart ve paket irsalâtından, telgraf ve sair mahaberatından Devlet dairelerinden alınan miktarlarda ücret alınır.

Fasıl : XI

Banka memurları hakkında hükümler

— Bütçe encümeninin 55 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 54 — Hükümetin 59 ncü maddesi aynen.

MADDE 55 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının daimî aylıklı memurları için hükmi şahsiyeti haiz olmak üzere «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memurları tekaüd sandığı» adile bir sandık kurulmuştur. 9 şubat 1931 tarihli sened ve aynı tarihli statü ile vücade getirilmiş olan «Türkiye Ziraat Bankası memurin ve müstahdemini yardım sandığı» nın mevcut ve matlubu bu kanunun neşri tarihinden itibaren «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memurları tekaüd sandığı» na devrolunur.

MADDE 56 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memurları tekaüd sandığının sermayesi ve gelirleri şunlardır:

1 - 55 nci maddede yazılı yardım sandığının devrolunacak mevcut ve matlubu.

2 - Türkiye Ziraat Bankasının idare meclisininin 23 - IX - 1930 tarihli kararile banka memurlarına tekaüdlük istihkaklarını tasfiye maksadile verilen tekaüd tazminatından 62 ve 66 ncı maddelere göre istirdad edilecek paralar.

3 - Daimî aylıklı memurların aylıklarından her ay mecburî olarak kesilecek yüzde beşler.

4 - Daimî aylıklı memurlara her ay verilen aylıkların yüzde beşine muadil olarak bankaca her ay verilecek paralar.

5 - Hizmete alınan daimî aylıklı memurların ilk aylıklarından kesilecek yüzde yirmi beşler

ile aylıkları arttırılan memurların ilk aylık zamları.

6 - Sandık sermayesinin bütün gelirleriyle müteferrik diğer gelirler.

Tekaüd sandığının mevcudile alacakları Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir. Bu paralar ve alelümum aidat ile faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi olmadığı gibi haciz ve temlik de kabil değildir.

MADDE 57 — Tekaüd sandığının 56 ncı maddede yazılı aidat ve alacaklarını mazeretleri olmaksızın vaktinde tevkif ve tahsil etmeyen veya tevkif ve tahsil edildiği ayı takibeden ayın sonuna kadar sandığa göndermeyenler bu paraları yüzde on fazlasıyla tazmin ve temin ile mükelleftirler.

MADDE 58 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüd sandığı hakkında bu kanunun neşri tarihinden itibaren iki ay zarfında aşağıda yazılı esaslar dairesinde ve Banka bünyesinin hususiyetlerine de intibak eylemek üzere İdare Meclisince tanzim, İktisad vekâletince tasvib ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname neşrolunur.

1 - Banka memurlarından filî hizmetleri 30 seneyi veya yaşları altmışı tecavüz edenler tekaüdlüklerini isteyebilirler. Bunlara hizmet müddetlerine ve maaşlarına göre 1683 numaralı Tekaüd kanununun 4 ncü ve 6 ncı maddeleri mucibince tahsis olunabilecek maaş miktarını geçmemek kaydıla 27 - I - 1936 tarih ve 2904 numaralı kanunun 12 nci maddesindeki cetvelde yazılı nisbetler üzerinden maaş tahsis edilir.

2 - Vazifelerini normal şekilde ifaya mani bir malûliyete uğrayanlar hizmet müddetleri 20 sene ve daha ziyade olduğu takdirde tekaüde sev-edilir. Ve bunlara da yukarıki esaslar dairesinde maaş tahsis olunur.

3 - Diğer hâl ve vaziyetlerde memurlara temin edilecek hak ve menfaatler mezkûr 2904 numaralı kanunun mümasil hâl ve vaziyetlere müteallik hükümlerine kıyasen ve bu hükümlerle memurlara tanınan hak ve menfaatleri aşmayacak surette tayin ve tesbit edilir.

MADDE 59 — Her beş senede bir defa ve lüzumu halinde daha evvel sandığın malî vaziyetiyle tahsis formülleri mütehassıslarına tetkik ettirilerek aralarında müvazenesizlik görü-

lürse ıslahı için gereken tedbirler alınır. Bu cümleden olarak darlık sebebiyle memurların aylıklarından kesilecek tekaüd aidatını arttırmak icab ettiği takdirde tekaüd muhassessatı ve tazminatı da aynı nisbette tevkifata tâbi tutulur. Sandık menabisinin bolluğu halinde bankanın ve memurların tekaüd sandığına ödeyecekleri aidat nisbetleri azaltılabilir. Bu arttırma ve eksiltmeler umumî heyet kararıyla olur.

MADDE 60 — Bütçe Encümenininin 62 inci maddesi aynen.

MADDE 61 — Sandığın memurları banka memurları hak ve salâhiyetini haiz olup aylıkları Sandık bütcesinden verilir. Sandığın kırtasiye, teshin ve diğer idare masrafları banka bütcesinden temin olunur.

Sandık İdare heyetine tayin edilecek banka müntesiplerine bir gûna ücret verilmez.

MADDE 62 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurlarından 56 ncı maddenin 2 inci bendinde yazılı karar ve zeyilleri mucibince tekaüde tâbi Devlet ve banka hizmetlerindeki haklarına mukabil bankadan tasfiye tazminatı alanlar bu kanunun neşrinden itibaren üç ay zarfında bankaya verecekleri bir beyanname ile bu tekaüd haklarını muhafaza edebilirler. Bu takdirde bankadan aldıkları paralar vergileri hariç olmak üzere banka tekaüd sandığına nam-larına borç kaydedilir. Ve borçluların maaşlarından yüzde onu ve maaşları 200 lirayı tecavüz ettiği takdirde bu mikdara kadar yüzde onu ve fazlasının yüzde yirmisi bankaca tevkif ve sandığa teslim edilmek suretiyle tahsil olunur.

Borçlulardan tekaüd olacaklara sandıkça tahsis edilecek aylıkların yüzde yirmi beşi ve bu gibilere verilecek tekaüd tazminatının veya reddedilecek aidatın mecmuu kezalik borçlarına mahsub edilir. Bu maddede gösterilen şekilde mahsub edilecek borçların bakiyesi için borçluların dul ve yetim maaşlarına ve diğer emvaline müracaat edilmez.

Beyanname vermeyenlerin mezkûr müddetlere aid Devlette ve banka tekaüd sandığında haiz olabilecekleri tekaüd hakları sakıt olur.

MADDE 63 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memurlarının Türkiye Ziraat bankasında maaşlı olarak geçen hizmetleri (Stajiyerlikte geçen hizmetlerinin bir se-

neden fazlası dahil) ve 1 - VI - 1930 tarihine kadar bankaya girenlerin işbu tarihten evvel tekaüde tâbi Devlet memurluklarında geçirdikleri filî hizmet müddetleri 62 nci maddede yazılı şartlarla ve başkaca aidata tâbi tutulmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında geçmiş sayılır ve yeni hizmet müddetlerine zammolunur. Bu gibilerin 1683 numaralı tekaüd kanunu hükümlerine göre haiz olacağı bütün haklar sakıt olur.

Ancak, banka tekaüd sandığına istihkakı tasfiye ve tediye edilmeden umumî muvazeneye dahil ve tekaüde tâbi vazife kabul edenlerin 1683 numaralı tekaüd kanununa göre muteber olan evvelce geçen hizmet müddetleri mahfuz olup bunların tekaüdlükleri mezkûr kanun hükümlerine göre Hazinece icra edilir ve bu müddetler haricindeki banka hizmetlerine aid hakları varsa tekaüd sandığına tasfiye edilir.

MADDE 64 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası memurlarından tekaüd hakkını ihraz etmeden banka ile alâkası kesilenlere sandık talimatnamesine göre iade edilecek aidat, işbu kanunun neşrinden sonra maaşlarından yapılacak tevkifat balığıyla şimdiye kadar Devlet ve banka hizmetlerinde maaşlarının kesilmiş bilûm tekaüd aidatından ve yardım sandığına adlarına yatırılmış paraların yarısından ibaretir.

MADDE 65 — Türkiye Ziraat bankasından 1.6.1930 tarihinden evvel ayrılanlar hakkında 1925 tarihli tekaüd kanunu ve zeyilleri hükümlerine göre muamele yapılır. Ve bu gibilere tahsis edilmiş ve edilebilecek maaşların bankaca verilmesine devam olunur. Ancak tekaüd haklarını umumî hükümler dairesinde tasfiye etmeden tekrar Devlet veya banka hizmetine geçmiş olanların tekaüdlük hakları mahfuzdur.

MADDE 66 — Türkiye Ziraat bankasından 56 ncı maddenin 2 inci bendinde yazılı karar ve zeyilleri mucibince tekaüde tâbi Devlet ve banka hizmetlerindeki haklarına mukabil tasfiye tazminatı aldıktan sonra umumî muvazeneye dahil dairelerle mülhak bütçe ile idare olunan dairelerde ve hususî idarelerde tekaüde tâbi vazife alanların 28 mayıs 1928 tarihine kadar geçen hizmet müddetleri aldıkları tazminatın aşağıda gösterildiği veçhile banka tekaüd sandı-

ğma iadesi şartıyla mezkûr dairelerce hesaba katılır:

1 - Vazife mukabili (harcırah hariç) aldıkları paralardan ayda 200 liraya kadarının yüzde onu,

2 - Ve 200 liradan fazlasının 200 liraya kadar kısmının yüzde onu ve fazlasının yüzde yirmisi işbu dairelerce tevkif ve sandığa teslim edilir.

Bunlardan bu kanunun neşri tarihinde tekaüdlükleri icra edilmiş olup mezkûr müddetlere aid hizmetleri tekaüdlüklerinde hesaba katılmış olanların aldıkları tasfiye tazminatı kendilerine tahsis edilmiş olan tekaüd maaşının yüzde yirmi beşinin tevkifi ve sandığa teslimi suretile tahsil olunur. Ölenlerin dul ve yetimlerinden bu tazminat alınmaz.

Türkiye Ziraat bankasından tasfiye tazminatı almadan yukarıda yazılı dairelerden birinde vazife alanların 28 mayıs 1928 tarihine kadar Devlette ve bankada geçen hizmetlerine aid hakları 1683 numaralı tekaüd kanunu hükümlerine göre mahfuzdur. Bunlara banka tekaüd sandığından Devletçe tekaüdlüklerine sayılan hizmetleri hariçinde kalan müddetler için bankaca kesilmiş tekaüd aidatı ile yine bu müddetlere aid olarak Ziraat bankası muavenet sandığına adlarına yatırılmış olan paraların yarısı ayrıca verilir.

MADDE 67 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının kurduğu veya sermayesinin yarısından fazlasına iştirak ettiği müesseselerin idare veya mürakabelerinde devamlı bir vazifeye tayinlerinden banka idare meclisince lüzum görülen banka memurlarının banka ile alâkaları ve Tekaüd sandığındaki hakları en çok üç sene müddetle mahfuz tutulur. Bunlar, bankada son aldıkları aylıklar üzerinden sandık aidatını ve aylıklarını veren müessesede 56 ncı maddenin 4 ncü bendinde yazılı yüzde beşleri banka Tekaüd sandığına vermekle mükelleftirler. Bunlar tekrar bankaya avdetlerinde emsâllerine benzer aylıklarla vazifelere tayin edilirler.

MADDE 68 — Bütçe encümeninin 67 nci maddesi aynen.

MADDE 69 — İstanbul Emniyet sandığına müteşekkil (Emniyet sandığı Yardım sandığı) nın bütün mevcudu ve hakları ile borçları bu kanunun neşrinden itibaren Türkiye Cumhuri-

yeti Ziraat bankası tekaüd sandığına devrolunur.

İşbu kanunun Tekauđ sandığı hakkında Ziraat bankası memurlarına tanıdığı hak ve menfaatlara ve tahmil ettiği vecibelere aid olan hükümleri Emniyet sandığı ve memurları hakkında da tatbik olunur ve bu memurların Ziraat bankasında geçen hizmet müddetleri tekaüdü hesaplarında sayılır.

Emniyet sandığı memurları işbu kanunun Ziraat bankası memurlarına tanıdığı diğer hak ve menfaatlerden de istifade ederler.

MADDE 70 — Banka statüsünde tayin edilecek şartlar dairesinde Banka memurlarının ve ailelerinin tedavileriyle meşgul olmak üzere ayrıca bir «Sağlık yardım sandığı» kurulmuştur. Bu sandığın menbaları:

1 - Her sene bankaca 20 000 lirayı geçmemek üzere verilecek paralar,

2 - Memurlardan maaşlarının % 1 ini geçmemek üzere kesilecek aidattan ,

3 - Memurlardan inzibatî ceza olarak kesilecek paralardan,

4 - Umumî Heyet kararile tekaüd sandığından ayrılacak paralardan,

İbaretir.

MADDE 71 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurlarına her sene katî mizanın tesbitinden sonra bir aylık maaşları tutarı ikramiye olarak verilir.

Vazife kusurları tesbit edilenlere bu ikramiye verilmeyeceği gibi Bankayı kazandırmak ve müsbet iş görmek suretile fazla yararlılığı tesbit edilenlere verilecek ikramiye de iki aylık maaş miktarına çıkarılabilir.

Bu ikramiyeler, Bankanın safî kârından takdimen ve İdare Meclisi kararile verilir.

MADDE 72 — Bu kanunun neşrinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasında ve İstanbul Emniyet sandığında 2 - VI - 1934 tarih ve 2489 numaralı kanun hükümleri dairesinde ve mezkûr kanunla tanıyan hakları haiz olmak üzere (Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları müteselsil kefalet sandığı) ile (İstanbul Emniyet sandığı memurları müteselsil kefalet sandığı) adlariyle birer sandık kurulur.

Fasıl : XII

Mütferrik hükümler

MADDE 73 — Bankanın idare ve mürakabe şekilleri ve zirai kredi işleriyle bu kanun hükümlerine tevfiikan yapmağa mezun bulunduğu diğer işlerde takib edeceği usuller ve bankanın dahilî teşkilâtı ve teşkilâta aid vazifeleri bu teşkilât içinde çalışan memurların hukuk ve vecibeleri, idare meclisince tanzim ve İktisad vekâletince tasvib ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir statü ile tesbit olunur.

— Ziraat encümeninin 64 ncü maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 74 — Maliye encümeninin 65 ncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 — Türkiye Ziraat bankasının bütün hak ve menfaatleri, mevcut ve matlubları bilcümle taahhüd ve borçlariyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına intikal eder.

(Ziraat bankası memurları müteselsil kefalet sandığı) ile (Emniyet sandığı memurları müteselsil kefalet sandığı) mevcudları bilumum hakları ve borçlariyle birlikte 72 ncü maddede yazılı sandıklara intikal eder.

MUVAKKAT MADDE 2 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının ilk teşkilât kadroları İktisad Vekâletince yapılır ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikıyla tatbik olunur.

MUVAKKAT MADDE 3 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren nihayet on beş gün zarfında bankanın salâhiyetli uzuvlarının faaliyetine geçmeleri ve nihayet dört ay zarfında banka statüsünün ihzârı ve tatbik mevkiine konması mecburîdir.

İdare Meclisine İktisad Vekâletinin göstereceği namzedler meyanından Zirai kredi kooperatiflerince seçilecek âza, ilk defasında yine bu namzedler arasından İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur.

MUVAKKAT MADDE 4 — Bütçe Encümeninin 4 üncü muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 5 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası İdare Meclisinin teşkili ve ilk kadrolarının tatbiki zamanına kadar Türki-

Ye Zirat bankası İdare Meclisiyle memurların vazifeleri eski şartlar dairesinde devam eder. Ancak Banka tekaüd sandığı varidatına müteallik hükümler bu kanunun neşrini takib eden ay başından itibaren tatbik edilir ve memurlara Sağlık yardım sandığından yapılacak yardımlar Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası statüsünün neşrine kadar carî usullere göre mezkûr sandığa yapılır.

MUVAKKAT MADDE 6 — Bütçe Encümeninin 6 ncı muvakkat maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 7 — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının bu kanunda mevzu bahis ilk teşkilât kadrolarının tatbiki münasebetiyle kadro haricinde kalacak memurlar hakkında banka tekaüd sandığı talimatnamesinin umumî hükümleri dairesinde muamele yapılır ve bunlardan yaşları 55 i geçkin olanlar hakikî hizmet müddetlerine göre muamele görmek şartıyla 60 yaşını doldurmuş sayılırlar.

MUVAKKAT MADDE 8 — Bankanın bu kanunda yazılı tecil sebeplerine müstenid olmaksızın vadesinde ödenmeyen ziraî alacakları tahsili emval kanununa tevfikân mezkûr

kanunun 8 nci maddesinde yazılı tahsildarlar yerine tayin olacak banka memurları tarafından tahsil olunur.

Tahsili Emval Komisyonu bankanın haciz ve satış talepleri hakkında bir hafta zarfında ve vade hulûlünden evvel ihtiyatî haciz talepleri hakkında da 2656 numaralı kanun hükmüne göre bir iş günü zarfında karar ittihazına mecburdur. Bu yol ile yapılan takibler müruru zamanı kateder.

İşbu madde, Tahsili emval kanununun hapisle tazyike mütedair hükümlerini tazammun etmemek üzere bu kanunun neşrinden itibaren yalnız beş sene için muteberdir.

MUVAKKAT MADDE 9 — Bankanın bu kanunda yazılı tecil sebeplerine müstenid olmaksızın vadesinde ödenmeyen ziraî alacakları geçmiş günler için aslının faizinden başka tahsil masrafı olarak yüzde iki ile birlikte takib ve tahsil olunur.

MADDE 75 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 76 — Bu kanun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.